

Siðsøga

við Óla Jacobsen

Á SLÓÐINI HJÁ ONNU EVENSEN Í DANMARK

VIT HAVA FYRR **UMRØTT** ÁHUGAVERDU **SØGUNA** HJÁ **ONNU EVENSEN** FRÁ **SEINNA** PARTIN AV 19. ØLD. **SEINASTA** LEYGARDAG VAR EIN **VÆL** VITJAD SAMKOMA HILDIN Á **SÆLANDI** Á LEIÐINI, HAR **BÓKIN** VAR **SKRIVAÐ**

Anna Evensen var dóttir Andreas C. Lützen, tann fyrsti Lützen í Føroyum. Hon giftist við Jens Christian Evensen, presti, og tey vóru fyrst prestafólk á Viðareiði, síðani í Hvalba, og aftan á tað gjørdist Evensen próstur á Nesi. Seinni orkaði hann ikki hetta harða lívið at ganga og sigla millum bygdur longur, og hann gjørdist prestur í Bregninge nærindis Kalundborg á Vestursælandi í 1900. Hann doyði tó longu í 1904.

Anna flutti aftur til Føroya í eina tíð, men fór so aftur til Bregninge. Her hendi tað hepna fyri eftirtíðina, at ein fornminnisavvari, Christian Olsen, skrivaði hennara lívs-søgu niður, og hetta varð gjørt stutt áðrenn Anna doyði.

Tað er fyrr í hesi røð greitt frá, hvussu henda bók kom til Føroya og varð handað landsbókasavninum. Bókin við frásøgnini hjá Onnu Evensen varð prentað og útgivin í Føroyum í fjør í sambandi við, at 200 ár vóru liðin síðan A. C. Lützen var føddur. Hetta hevur eisini vakt áhuga í Bregninge.

Tí hevur eisini verið áhugi fyri at fáa lýst hesa søgu har á staðnum. Tískil skipaði Bjergsted lokalhistoriske Arkiv (heimasíða: bjergstedarkiv.dk) fyri eini samkomu seinasta leygardag við heitinum »En eftermiddag med Anna Evensen«, har eg skuldi greiða frá søguna hjá Onnu Evensen og hennara samband við lokaløkið har.

Tað var gjørt nokk so nógv fyri at kunna um tiltakið. Fleiri bløð har á leiðini høvdu eina heilsíðugrein, sum var bæði um Onnu Evensen og um Christian Olsen.

Eisini vóru ættarfolk hjá Onnu Evensen í Danmark kunnað um tiltakið. Hóast alla hesa kunning, so eru tað royndirnar, at tað er ringt at savna fólk til slík tiltøk. Tað mesta av fólki, sum hesin felagsskapur hevur kunnað savnað, var 45 fólk, men tá var eisini talan um ein kendan fyrrverandi fótbóltsspælara.

So ein varislig meting segði, at tað kundi

Húsin á Kaldredvej 9 í Bregninge, har Anna Evensen búði, og har Christian Olsen skrivaði søguna hjá Onnu

fara at koma 30-40 fólk. Men tá ið avtornaði vísti tað seg, at tald vóru eini 80 fólk á fundinum, og tað var hildið at vera óført.

Her vóru fleiri ættarfolk hjá Onnu Evensen, og eisini føroyingar har á leiðini, og tað gjørdi tað ikki minni hugaligt.

Bók í trimum eintøkum

Um sjálva skrivningina av bókini í 1925 skrivaði Christian Olsen:

»I Foraaret og Sommeren 1925 kom jeg ofte paa Besøg hos Provstinde Evensen i Bregninge. Under disse Besøg i det lille Hjem med de smukke gamle Mahognimøbler, faldt talen ofte paa Færøerne, hvor Provstinden er født for mange Aar siden, og hvor hun har levet saa mange lykkelige Aar som Præstekone. Da jeg syntes, at der iblandt det fortalte, var mangt og meget, der havde interesse, bad jeg Provstinden fortælle mig hendes Levnedsløb. Det vilde hun gerne. Og medens jeg sad i den gamle Mahognisofa og skrev det ned Provstinden fortalte, sad hun, iført sin sorte Silkebluse med Guldbroschen, paa den anden side af Bordet og gjorde Haandarbejde«.

Tað vóru trý eintøk av bókini skrivað. Fyrsta eintakið var til Christian Olsen sjálvan, næsta eintakið var til

Onnu, og tað triðja var til Folkemindesamlingen.

Tað komu eisini á hesi samkomu okkurt íkast afturat til hesa søguna. Eitt kom frá Bodil Davidsen, sum er langommudóttir Onnu Evensen, og tað er hon sum nú eigur hennara eintak av bókini hjá Onnu.

Bodil hevði sítt eintak við sær, so tey sum høvdu áhuga fyri tí, kundu siggja tað. Teksturin var tann sami, men summar av myndunum í hennara eintaki vóru ikki tær somu.

Her eru fleiri áhugaverdar myndir eisini frá fiskaarbeiði á landi, hetta eru myndir, sum ikki eru so kendar.

Tann serliga innskriftin í hesi bókini er eisini áhugaverd, har tað stendur:

Til evig Arv og Eje for Fru Anna Evensen, der saa trofast har bevaret gamle Minder og for Frk. Ingeborg Andersen, den udmærkede Plejerske og Tilhørererinde

fra Christian Olsen
29.1.1926

Da jeg ved Fru Anna Evensens Død er bleven Ihænde-haver af denne Bog, testamenterer jeg den herved til Fru Anna Evensens Barnebarn

hendes Øjesten – Vagn Evensen
Ingeborg Andersen

Ommusonurin arvaði

Vagn Evensen var sonur Fridu, dóttir Onnu Evensen. Hon var gift við systkinabarninum Johan Evensen, sum í fleiri ár var kolonistjóri í Grønlandi, millum annað í Umanak. Bodil Davidsen er dóttir Vagn Evensen, so hon er fødd Evensen, og hon hevur so fingið hetta eintakið frá pápa sínum.

Tað eitt sindur áhugaverda er, at eintakið hjá Onnu er dagfest 29.1. 1926, meðan eintak nr. 1 er dagfest seinni, 9. apríl 1926.

Tann umrødda Ingeborg Andersen hevur eisini eitt serligt samband við hesa søgu.

Hon var ættað frá Bregninge, og fyrst í 20. øld var hon lærari hjá børnunum hjá Fridu og Johan Evensen uppi í Umanak. Tað finst ein áhugaverd frásøgn frá henni um jólni 1907, sum hon helt saman við Evensen hjúnunum.

Ingeborg Andersen hevur ikki verið heilt vanlig. Seinni var hon fleiri ár í Argentina. Tá hon kom heim aftur fór Ingeborg at halda hús hjá Onnu Evensen, og sum tað skilst á innskriftini var hon hjástødd, tá ið Anna greiddi Christian Olsen frá síni søgu.

Tá ið Anna stutt eftir doyði lá hennara eintak eftir í húsinum, sum Ingeborg átti, og Ingeborg Andersen bar so umsorgan fyri, at bókin kemur ættini í hendi.

Islandsk Sildedamper kommer ind med sin fangst